

Rapport
Frederikssund Landsbyråds temamøde
”Det gode liv på landet”
07.09.2013

Temamøde Frederikssund Landsbyråd 07. september 2013

Konklusion:

Der er masser af muligheder for at få det gode liv på landet, hvis der er lokale aktive ildsjæle.

Ildsjæle skal have positiv feed back for at få opladet deres batterier.

Der er behov for mere kommunikation - Landsbyboere og bylaug imellem, samt mellem bylaug, landsbyråd og politikere. Politikere er også ildsjæle, der gerne vil påvirke udviklingen.

Det er nødvendigt, at politikerne understøtter udviklingen i landsbyerne. Det kan være nødvendigt med positiv særbehandling, hvis man ville fremme særlige forhold.

Fremtidsværksted kan være en god metode til at få flere landsbyboere aktiveret i de beslutninger, der skal tages for at udvikle en landsby. Der er en masse spørgsmål i rapporten, som hver enkelt skal tage stilling til for at forbedre forholdene for alle.

Lokale virksomheder kan gøre, at de lokale skoler bevares - Der er behov for at se på infrastruktur og internetdækning.

Der er behov for landdistriktspolitik for Frederikssund.

Kim Beckmans oplæg

Kim Beckman forelagde en flot videopræsentation, hvor han fortalte om flg.:

- Byen Vejleby og om bylaugets historie – Pjecen 25 år med Vejleby Bylaug ligger på Vejleby Bylaugs hjemmeside www.vejlebybylaug.dk
- Tilskud til bylauget fra Frederikssunds Kommune landdistriktpulje og tuborgfonden
- 1 Snogekærgård og de vinter-arrangementer, som bylauget afholder der.
Der kan være 50 personer i festsalen
- Bylaugets sommerens arrangementer og sommerudflugter
- Om bylaugets blad med arrangementer – kan også ses på hjemmesiden
- Om samarbejde med andre foreninger i områder
- Om samarbejdet mellem de sydlige bylaug

Kim Beckman stillede flg. spørgsmål:

Hvad vil det sige, at der kommer liv i landsbyerne?

Hvor vigtigt er det, at de lokale beboere møder hinanden, så der opstår fællesskab?

Ønsker du støtte og hjælpsomhed fra andre?

Ønsker du forståelse og sammenhold?

Hvad skaber sammenhold mellem gamle og nye beboere?

Hvad kan den lokale befolkning gøre?

Hvad kan politikerne gøre?

Hvad kan du selv gøre?

De umiddelbare værdier i Vejleby det smukke landskab.

Vejleby bylaug skaber fællesskab ved at åbne op for, at deltagere udefra kan deltage i deres arrangementer og i det arbejde, der skal udføres i forbindelse med de mange arrangementer, som de afholder. Bylauget har mange arrangementer hen over året.

De er kun 7 i bestyrelsen. De mange arrangementer kan kun laves, fordi Vejleby Bylaug er rigtig gode til at få trukket de øvrige beboere ind i det praktiske arbejde, f.eks. beder de allerede i indbydelsen om, at folk melder sig til at deltage i det praktiske arbejde, eksempelvis "Tilmeld dig til at sætte telt op" – tilmeld dig til at tage telt ned".

Mange arrangementer er med spisning, bl.a. biografaftenerne. Det er med til at skabe et godt socialt sammenhold, hvor både voksne og børn deltager.

Tilskud på 60.000 kr. fra landdistriktspuljen i 2010 er blevet brugt til at indrette mødepladsen 3-Kanten på en kommunal grund midt i byen med bl.a. petanquebane, samt til at bygge en trailer til de telte, som bylauget i forvejen havde fået bevilget fra Skibby Kommune.

Tilskud på 29.000 kr. fra landdistriktspuljen i 2011 er bl.a. brugt til 2 udhuse på 3-Kanten til grill, haveredskaber, petanqueting mv.

Man søgte også 19.000 kr. til videoprojektor, men Byrådet gav et afslag, hvorefter man søgte Tuborgfonden.

Tuborgfonden gav et tilskud på 19.000 kr. i 2011 til en video-projektor, så man kan vise film på 3 x 3 meter lærred en gang om måneden i vinterhalvåret. Man har et rigtig godt lydanlæg.

Bylauget betaler 4000 kr. årligt for en MPLC Umbrella licence Certificat, så er det lovligt at vise biografilm. Man viser vedkommende film, der kan skabe debat eller eftertanke.

Man kører med overtekster i stedet for undertekster, fordi der er lavt til loftet.

Inden filmen vises, er der spisning for hele familien mod en mindre betaling og bagefter er der kaffe og kage. Bylauget sælger øl, vand, slik og popcorn.

Man viser ca. 11 film om året.

Videoprojekter anvendes også ved fodbold- og håndboldlandskampe.

Der sættes store plakater op ved indfaldsvejene til byen, når der er et arrangement.

Tæt ved busstop har bylauget fået opsat en infotavle.

Ud over oplysning om bylaugets arrangementer, indeholder opslagstavlen opslag, der viser lokalt selvværd, opslag om miljø-historie, samt kommunale oplysninger.

Bylauget har samarbejde med Nordhammer bådelaug om sejlture på fjorden og Sct. Hans aften arrangement.

Bylauget har også arrangeret udflugter til f.eks. Vikingspil, JAS, Vestforbrændingen og Egholm.

Bylaugets økonomi:

Hver husstand betaler 75 kr. pr. år. Det dækker udgiften til blad en gang om året, der husstandsomdeles med indlagt girokort.

Arrangementerne skal hvile i sig selv.

Bylauget har samarbejde med de 5 bylaug i den sydlige del af Frederikssund Kommune.

Kim vil gerne vise sig indlæg til andre bylaug, hvis der skulle være nogle, der mangler inspiration i bylaugets arbejde.

Spørgsmål/debat efter indlægget:

Hvorfor gav Frederikssund Kommune afslag på ansøgning om tilskud til videoprojekter til at vise film på?

Politiker oplyste, at man ikke ville skabe konkurrence til biograferne.

Skibby Kino har oplyst til bylauget, at der kommer flere i biografen, fordi bylaugets filmforvisning har skabt mere interesse for at se film i biograf.

Hvor mange betalende medlemmer er der?

Kasserer Anja Hagelberg oplyste, at der er 60 betalende medlemmer fra byen. Man har i alt 109 medlemmer, så 1/3 kommer udefra. Medlemmer udefra kan deltage i alt, men har ikke stemmeret.

Hvordan tiltrækker man unge med børn?

Der er fællesspisning inden arrangementerne.

Det blev nævnt, at vi lever globalt. Udviklingen indebærer, at der er behov for positiv særbehandling til landsbyerne for at understøtte et aktivt liv i yderområderne. Aktive landsbyer skaber mere tilflytning til området til gavn for områdets institutioner og de lokale handlende.

Der er behov for støtte til helhed, integration, oplevet sammenhæng og helt særlige værdier.

Hanne Kyvsgård: Landsbyrådet repræsenterer bylaugene. Hvordan går samarbejdet mellem landsbyer og landsbyråd?

Morten Skovgaard: Samarbejde på tværs bliver afgørende fremover. Vejleby er særlig, fordi de ikke har en skole. Bylaug må tage stilling til, hvordan man samles, hvis en lokale skole lukker. Frederikssund Kommune får 600 børn færre fremover. Der kommer en ny bro. Hvad kommer det til at betyde?

Michael Tange svarede: Landsbyrådet er frivilligt. Vi har kun få bylaug, der støtter os med midler.

Der er for få input fra landsbyerne. Landsbyrådet vil gerne have mere 2-vejskommunikation.

Hanne Normann: På dette møde deltager bylaug fra Vejleby, Vellerup, Østby, Sønderby, Skuldelev, Landerslev. Venslev bylaug har meldt afbud, men der er deltagere fra Venslev.

Nogle har meldt afbud pga. at de selv har arrangement. Landsbyrådet har omkring 45 aktive mailadresse fra personer fra bylaug, som selv har afleveret deres mail-adresse på et af landsbyrådets møder.

Anja fra Vejleby: Sydvest-samarbejdet kunne måske finde en person, der vil være aktiv i landsbyrådet. Hun foreslog, at de 5 bylaug fandt en fælles person.

Kirsten Weiland: Man skal fastholde, at landsbyrådet har en helt særlig stemme. Landsbyrådet er talerør for alle bylaug, når man ser på politik fremover. Er der initiativer, der kan lukke op lokalt?
Teknik og Miljø udvalget går efter muligheder, ikke efter begrænsninger.

Kim Beckman: Hvidbogen for kommuneplanen viser, at politikerne er sig bevidst, at man vil understøtte udvikling i landsbyerne i højere grad.

Niels Pedersens oplæg

Hvordan tiltrækker man de unge?
Det er en udfordring.

Et fremtidsværksted er en mulighed.

Mangel på udvikling er bekymrende. Ting forandres. Vi kan ikke regne med at gøre samme.
Små landsbyer bliver presset fra alle sider. Der er mange ildsjæle, der brænder i både top og bund. Deres batterier bliver ladet op, når ting lykkes.

I Skuldelev samledes vi en gruppe på 4 personer for at starte et fremtidsværksted op. Vi blev enige om 6 punkter og inviterede til et borgermøde.
26 aktive personer blev inviteret til at drøfte de 6 problemstillinger, herunder Skuldelev som grøn by og tema for årlig tilbagevendende begivenhed.

Efter mødet mødtes den lille gruppe igen for at trække essensen ud af drøftelsen.

Gruppen indkalder til et borgermøde igen i oktober med 3 punkter, som de har besluttet:

- Babycafe på præstegården
- Skuldelev skoles aktivitetsplads
(Støtteforening for børn og unges aktivitet og trivsel i Skuldelev by)
- Kildemarked

De 2 første punkter er besluttet, fordi vi får flere børn og unge til byen ved at lave aktiviteter for børn og unge.

Der skal sikres nyt blod i byen. 10 færre børn kan lukke skolen.
Der bliver færre børn, så der er kamp om de børn, der er.

Kildemarkedet er tænkt som et forsøg på at komme ud over bygrænsen.
Der er mange lokale produkter i Hornsherred, vin, æbler, øl, håndværk.
Vi vil gerne markedsføre Hornsherreds produkter.
Vi vil spørge de andre bylaug, om de har noget at byde ind med.

Spejderne kan lave aktiviteter for børn.

Kunne vi bruge fremtidsværksted i hele Hornsherred, f.eks. 1 - fremtidsværksted vedrørende busdrift?

- Kan man finde løsninger?
- Er ønsker støtte end behov?
- Er der en anden løsning end busdrift?

f.eks. 2 – Forudfattede holdninger – hvordan bearbejdes de, så Hornsherred ikke hele tiden er området, der koster penge?

f.eks.3 – skoleområdet – Hvordan får man flere børn til området?

f.eks. 4 – Skuldelev centrale park

Et område tegnet af lokale arkitekter. Man kunne spørge alle børn som gamle, hvordan de ønskede den skulle se ud. Parken skal kunne bruges af dagplejen, mindre børn, skolebørn og ældre.

Børns sanser skal stimuleres og børn skal røre sig. Skolen kunne rykke matematik ud i naturen.

Hjemkundskab kunne finde urter i skolehaven i parken. Gangene kan være oplyst af solceller lavet af studerende fra DTU. Parken skulle også indeholde petanquebane.

Alle de gode forslag kan hurtigt stoppes af 3 ord.

- penge
- vedligeholdelse
- hærværk

Vi har masser af muligheder. Vi skal blot sørge for at se de positive sider.

Bylauget har forsøgt at få oplysning om tilflyttere fra kommune, så de kunne byde nye borgere velkomne. Kommunen må ikke udlevere oplysningerne. Det ville ellers være en god måde at inddrage nye i fællesskabet.

Niels sluttede med spørgsmålet:

Kunne man bruge fremtidsværkstedet til at løse nogle af de problemer, der er herude?

Det er det, vi gør her i Skuldelev og så gør vi også alle de ting, som de gør i Vejleby.

Spørgsmål/debat efter indlægget:

Jørgen fra Skuldelev sagde, at på det næste møde skal de også have andre til at være med til at arrangere tingene.

Misse Mølbak: Et af de store problemer er alle de huse, der står tomme. Hvis man vil have flere familier ind, skal husene kunne sælges.

Der skal være dækning fra TDC.

Kirsten Weiland: Niels har sagt gode ting. Det er en god måde at bruge et fremtidsværksted. Hun fornemmer en undertone af modspil mellem borgere og politikere. Politikere er medspillere. De er

politikere for at udvikle. Det er rigtigt, at der er områder, hvor man slet ikke kan komme på nettet, men det er TDC.

Morten Skovgaard: Fremtidsværksted er en god ide. Man skal ikke kun kigge på i morgen, men også på den lange bane.

Tina Tvind Stauning: Det er vigtigt, at vi ikke snakker dem og os. Vi politikere ved godt, hvad det handler om. Det er en god ide med fremtidsværksted. Det vil give pote at få alle på banen. Man skal opdele problemstillingen i lokalt og nationalt.

Et kildemarked er OK.

Brug støttepuljen.

Lene Ottesen, Vejleby: Vejleby har en aftale med det lokale vandværk. De fortæller, når der flytter nye til byen, så bylauget kan byde dem velkommen til byen.

Kim Rockhill: Angående de usolgte huse i Sønderby er spørgsmålene:

Hvad er privatområdet?

Hvad er offentlighedsområde?

Pris er et spørgsmål mellem køber og sælger.

Det er folks egen huse og egen grund.

10 af husene i Sønderby er nedrivningsklare.

Hanne Normann Hansen: Det er nødvendigt, at politikerne overvejer, hvilke folk, man vil tiltrække.

Er det de ressourcestærke eller de ressourcevage.

Kommunen har 100 grunde i Skuldelev, hvis man bebygger de 20, kommer der børn nok til Skuldelev Skole.

Man skal passe på, at vi ikke får det som på Lolland. Vi har ikke brug for, at andre kommuner eksporterer deres ressourcevage personer til os.

indlæg om fremtidsværksted: Der er 20 gode og 3 negative bud. Vi skal tage en diskussion med hinanden om, at vi gør det til fælles bedste. Vend tingen om og begynd fra den anden ende.

Man skal løse problemerne, inden man går i gang med at drømme.

Kristian Moberg: Vi som byrådspolitikere bør komme ud ad rådhuset. Borgerne skal måske give lidt mere støtte til lokale handlende, selv om det koster noget. Det betyder noget, at der er en forretning i byen.

Angående mobilmaster - Hvis TDC skal vælge mellem et område med 500.000 indbyggere i Århus og 5000 i Venslev starter de i det område med flest mennesker.

Anja Hagelberg, Vejleby: Mange siger nej, fordi de bremses af regler. Man skal forsøge at tage snakken og gøre noget ved reglerne.

Der findes nedrivningstilskud. Landspolitikerne skal beslutte, om vi vil have de meget energirige boliger. TV er en enestående mulighed for at markedsføre sin landsby.

Bylaug skal tage stilling til flg. vedr. deres by:

Skal vi vokse?

Skal vi bevares?

Hvad er vores størrelse?

Bjarne Nielsen, Venslev: Der er en kæmperisiko for langt indlæg. Jeg er en af de ildsjæle, der altid mangler strøm på batteriet - Kontakt personlig ildsjælene.

De tomme huse – Man skal også have en solstrålehistorie ind. I Lyngerup, hvor jeg har arbejdet, er der bygget 8 nye boliger. Der er kommet 8 familier ind. De har 15 skolesøgende børn. Skolebusser er noget, som folk ser meget på. I Lyngerup er der 10 skoler inden for 8 km. Det er et godt salgsargument.

Der er tanken i Lyngerup. Det er en dagligvarebutik.

I Venslev er der 30 faste kunder i butikken. De andre vil gerne kunne hente en liter mælk, når de mangler.

Fremtidsværksted – Nogle byer skal måske ikke være større. Nogle skal måske have en klump i forbindelse med, at broen kommer.

Onsved. Det er en af de sidste landsbyer, der har fået lokalplan. Det er fastlagt, hvordan man må te sig. Der kom 2 til mig, fordi de gerne vil forny deres bolig og bygge til. De fik nej til lån alle steder. Man kan ikke låne i en gammel bygning. Jeg foreslog, at lave ny bygning ved siden af. Den kan man belåne.

Kommunen siger, at det skal hænge sammen med det, der er i forvejen.

Kreditforeningen, at det ikke skal hænge sammen med det, der er, hvis folk skal have lån.

Jeg holdt åbent hus. Der kom ikke en eneste, selv om der var indrykket helsides annonce.

Hanne Normann Hansen: Man kunne prøve at få ejendomsmæglerne til at lave link til bylaugenes hjemmesider i ejendomsannoncerne, så de boligsøgende kunne se noget om landsbyen og de institutioner og aktiviteter, der er i byen.

Hanne Kyvsgaard: Lokalplanerne i landsbyerne siger, at der helst skal være længehuse. Man har nærmest ikke lavet andet, selv om der er blandet bebyggelse i de fleste landsbyer. Folk vil bo i hvilket som helst byggeri. Gør oprør mod lokalplanerne. Alle, der skal sælge, har en udfordring, fordi det er de store årgange der skal sælge og de små, der skal købe.

Morten Skovgaard: Mange landsbyer har bevarende lokalplaner. Det er det krydsfelt landsbyerne er i. Det er styrken, at man ikke skal sprede byggeriet. Man skal udskifte gammelt med nyt. Man skal ikke sammenbygge landsbyer.

Hver landsby har sin egen identitet. Sammenholdet bliver svagere, hvis byen spredes på landskabet udenfor landsbyen.

Kirsten Weiland – Hvad kan du selv gøre?

- Hvis vi vil have købmanden bliver, bør man investere i det
- Giv feed back til politikerne
Multikulturforeningen skulle eksempelvis betale 15.000 kr. for at låne hallen til loppemarked, fordi der lå en beslutning om udlån af kommunens lokaler, som forvaltningen fulgte.
Den blev fritaget efter henvendelse til politikerne, da det var urimeligt.

Niels Pedersen: Politikerne skal sørge for at få holdningerne ned i systemet.

Kristian Moberg: Man oplever ofte, at udvalget behandler en byggesag og stemmer sagen igennem. Så kommer der efterfølgende en klage til naturklagenævnet og der bliver den stemt ned.

Misse Mølbak: Vi taler ikke om at flytte ud på marken. Man skal lave huse om til sommerhuse.

Hanne Normann Hansen: Det er der også mulighed for med ny lov, der lige er kommet.

Kirsten Weiland: En weekendattest er relevant. Udvalget har haft en sag om weekendattest til hus på Kildevej i Skuldelev, som man gav afslag til. Landsbyråd må diskutere, hvad man vil have.

Kim Beckman: Mennesker har lavet lokalplaner. De kan laves om. Spørgsmålene er:
Hvad er det for boligkvarter, som jeg flytter til?
Hvad kan jeg forvente i fremtiden efter lokalplanens rammer?
Vi kunne godt tage en diskussion om lokalplaner.

Kim Rockhill: I Sønderby er selv træerne fredet.
Er det til fordel for den, der bor der eller for den der kommer?

Tina Tving Stauning: Politikerne er aldrig længere væk end en telefon.

Bjarne Nielsen: Vi skal benytte os af politikernes tilbud. Lav fremtidsværksted for hele Hornsherred.

Nulstil i forhold til udvikling og udgangspunkt.

Meld jer til det.

Til byråd: Sådan gør vi bare. Der er ikke nogle, der flytter til det åbne land.

TDC-mast var kommet for længe siden i Venslev, hvis der ikke var stillet tvivl omkring opførsel i industriområde.

Landszonehøring udsætter byggeri i 3 måneder.

Hanne Kyvsgård: Man betaler almindelig skat ved weekendattest. Der er ikke noget forgjort ved at give en weekendattest. Attesten gælder kun ejeren.

Deltagere udtalte, at det er bedre, at husene bliver brugt til sommerhus, end at de forfalder, fordi de står tomme.

Lene Ottesen: Hvis man vil have børnefamilier, skal der ses på åbningstiderne i børneinstitutionerne.

Kim Rockhill: Børnehavestyrelsen fastsætter selv åbningstiden.

Carsten Ørting Andersens oplæg

Carsten Ørting Andersen præsenterede sig selv:

Jeg sidder i bestyrelsen for Landdistrikternes Fælleråd – <http://landdistrikterne.dk/>

De fleste andre i bestyrelsen er fra Jylland. Jeg er opstillet for Landsforeningen af ØKO-Samfund, der er en sjællandsk ting <http://losnet.dk/ny/forside.asp>

Jeg er brobygger – Jeg synes, at vi skal tale sammen.

Hvad er det, det handler om?

Det handler om bæredygtig levevis.

”Økosamfund i Danmark” giver inspiration til fremtiden.

Der er Økosamfund flere steder, bl.a. Herskind ved Skanderborg og Dyssekilde i Halsnæs Kommune. Dyssekilde er en af kommunens 5 erhvervsudviklingsområder med fokus fra kommunen.

Der er Lokalværket for grønne og sociale virksomheder ”Fri og fro” i Egebjerg Landsby.

Vi vil have vores skole. Det kan vi, hvis vi skaber lokale virksomheder., eksempelvis turistprojekt, udlejning af kajaker.

Jeg har selv virksomheden Grøn Omsorg. På hjemmesiden www.groenomsorg.dk har jeg samlet om information om Green Care, der er pædagogisk udvikling i samarbejde med landbrug, skovbrug og grøn natur – Farmeducation, uddannelse på landbrug - Landbrugsundervisningsprojekter på skole - Kompetencegivende uddannelse til unge mennesker.

Landdistrikternes Fællesråd arbejder for at skabe bedre rammevilkår for landdistrikterne i Danmark. Den kan bidrage med græsrodsbevægelser.

Foreningen har flg. medlemstyper:

A-medlemmer – foreninger

B-medlemmer – kommuner og regioner

C-medlemmer – kommunale landsbyråd

D-medlemmer - enkeltmedlemmer

Foreningen har problemer med feed-back fra nogle områder. Der er flest jyske kommuner, der er medlem.

Sekretariatet servicerer ministeriet med oplysning om landdistrikternes forhold.

Formand er Steffen Damsgård, næstformand Karsten Gram

Landdistrikternes Fællesråd holder til i Borgerhuset Robertshus i Egtved (Det tidligere rådhus)

Landdistrikternes Fællesråd samler erfaring og videregiver det til politikerne.

Man samler på ”Best practice” historier.

Angående bæredygtigt økologi:

Eksempel: Vejle Kommune har indgået partnerskab ved om social udvikling.
Vejle har ved at investere 3 mio. Det har genereret en omsætning på 34 mio.

Lokalområdet skal være drivere for udviklingen.
Region Sjælland ligger i top med tvangsauktioner.
Et af problemerne ligger i ringen omkring Hovedstadsområdet, hvor huse ikke kan sælges.

På Sjælland er der fravær af landdistriktspolitik.

Der er problemer med infrastruktur.
Hvis arbejdspladserne ligger i København, skal infrastrukturen bakke op om det.
Internet er også et problem. Landdistrikternes Fællesråd har gjort meget for at fremme fibernet. Der skal være adgang til nettet og det må ikke koste en bondegård.
Det er et overordnet niveau, hvor det er vigtigt, at bakke op om bl.a. Landdistrikternes Fællesråd.

Landdistrikternes Fællesråd vil ikke definere, f.eks. Sorø's landdistriktspolitik, men man kan hjælpe med udfordringen.

Mellembypjektet handler om byer, som f.eks. Skibby. Mange mellembyer sander til med tomme butikker.

Hvad kan man gøre ved det?

Der er bl.a. udarbejdet en kulturanalyse.
Den gør rede for, hvad er det, der ligger?
Hvad er de lokale barrierer?

Der findes erhvervsforeninger, idrætsforeninger og borgerforeninger
Hvad er i interesseområderne?
Hvad er modsætningerne?
Hvad er vores udfordringer?
Hvordan kan vi udfordre fællesskabet i denne by?

Der kommer en konference på området i 2014.

Hvordan er Landdistrikternes Fællesråd i forhold til Ministeriet for By, Bolig og Land?
Der er et budget på 1.3 mio. pr. år, heraf er de 900.000 kr. en resultatskontrakt med ministeriet om, at arrangere Bornholmertræffet og Landdistrikternes dag på Christiansborg.

Vi er hovedleverandører til ministeriet.

Der er politikere – også på Sjælland- der siger, at al udvikling sker i byerne.
Hvorfor gør vi det, vi gør?
Forudsætningerne herude er rigtig, rigtig vigtige.

Søren Hermansen har skrevet bogen "Fællesskab"

Den stiller flg. spørgsmål:

Hvor mange mennesker kan vi rumme, hvis socialt fællesskab skal fungere og skabe udvikling?

Hvordan fungerer vi med omgivelserne?

Hvad betyder grønne omgivelser?

Hvad betyder ro?

Vi kan skabe vækst, fordi vi får ressourcer forærende.

Det er kendetegnende for et velfungerende landsbymiljø, at der er

- høj grad af social integration
- høj grad af trykthed
- høj grad af trivsel

De miljøer i København, der fungerer efterligner det, der fungerer på landet.

De fordele vi har, laver de i byen.

Hvordan får vi brugt vores fordele ordentligt?

Økosamfund er en af måderne.

Hvad kan holde samfundet oppe?

En landsby kan ikke overleve alene på at være en pendlerby. Der skal også være nogle, der arbejder der om dagen. Den lokale økonomi er vigtig. Lokalværk for grønne og sociale områder er vigtige.

Hvor ligger grænsen mellem social og kommunal virksomhed?

Hvordan kan vi påvirke på en positiv måde? Det kan vi gennem andelsbutik i landsby, lokal fødevaredistribution og bogudlevering.

Det privat og det offentlige skal spille sammen, hvis man skal skabe lokalt miljø med udvikling, f.eks. bypark.

I nogle landsbyer er det meste en vej med huse klinet op ad en cykelsti. Der er det svært at skaffe en ramme, hvor fysiske ting løfter udviklingen.

Hvad kan man gøre som kommune?

På Ærø har man Ø-problematikken. De har mange tomme boliger. Ærø Kommune har indrettet en gæstebolig, så folk, der overvejer bolig på Ærø, kan prøve at bo derovre i 14 dage.

Tilflyttere får en kurv med lokale fødevarer, brochurer mv.

Man byder tilflyttere velkommen. Der er et netværk af frivillige værter for nytilflyttede. De inviterer tilflytterne til middag. Man ønsker, at tilflytterne skal føle, at de er velkomne.

Det findes eksempler på steder i landet, hvor der er kommet en person og sagt, hvad vil I betale i forvejen, hvis jeg åbner en butik her.

Efterfølgende spørgsmål og debat

Hanne Kyvsgaard gjorde opmærksom på Københavns Fødevarereselskab.

Carsten Ørting Andersen svarede, at Lejre også har fødevarefællesskab. Et fødevarefællesskab er bare et andelsselskab. Det drejer sig om at få det udvalg, som man gerne vil have.

Kim Rockhill: Mange politiske er græsgrødder. Brugere af systemet, hvad enten det er offentligt eller privat, Hvem skal gøre hvad?

Butiksdøden starter hos os selv.

Grøntsager og fisk kan købes på nettet.

Kan vi ikke få kommunen til at betale fibernet, så vi ikke har det problem?

Carsten Ørting Andersen: Hvis politikerne har vision og de mødes med borgerne og omdrejningspunktet ikke er kommet med, så kommer tandhjulene ikke til at passe sammen.

Der opstår problemer, når man møder embedsværket.

Ildsjæle i lokalområderne skal plejes.

Uden frivillige sker der ingenting.

Grethe Olsen: Sker tingene letter i kommuner med lokalråd.

Carsten Ørting Andersen: Der er eksempler fra Jylland. Det fungerer godt i Silkeborg.

Niels Pedersen: Vi snakker om alt det, som vi kan gøre. Vi er sårbare over for små forandringer. Det har betydning, hvis der er 10 færre elever i Skuldelev Skole. Den lokale brugs er sammenlagt ellers var den blevet lukket. Hvis hver borger i Skuldelev havde lagt 2 kr. pr. borger pr. dag, havde brugsen kunnet køre selv. Det er holdninger, der skal ændres en lille smule. Hvis vi konsekvens køber ind i andre byer lukker brugsen.

En person, der stopper i en idrætsforening, kan stoppe en hel årgang. Der er ikke nok børn i Skuldelev, så nu har vi FC Hornsherred. Et samarbejde mellem Dalby og Skuldelev, hvor man træner på skift i byerne.

Kirsten Weiland: Da vi flyttede til Skuldelev, var der lokale fjendskaber. Man ville bevare egen identitet. Man skal tilpasse sig til den tid, man står i. Den nye generation skal tage over.

Grethe Olsen: Kultur- Fritids- og Idrætsudvalget har haft møde i denne uge.

Hvad sker der med de små samfund, hvis vi laver store anlæg (Idrætscentre med alt – kultur – idræt – spejder)?

Store anlæg løser ikke problemet, hvis det lukker alt i de små samfund.

Hanne Kyvsgaard: Skal bestyrelserne lægges sammen for idrætsforeningerne? Musikskolen kræver et vist antal børn. Man kan i fællesskab fordele aktiviteterne.

Anja Hagelberg: Skiftevis spil i hver sin by gør, at man kommer til at se hinandens lokale miljø.

Niels Pedersen: Jeg så fordelene ved samarbejdet, da jeg pludselig så en masse børn/forældre fra Dalby, som jeg ikke kendte i forvejen, komme og være hjælpere ved det lokale loppemarked.

Morten Skovgaard: Fælles sportsaktiviteter. Aktivitetshuse. Jeg synes at det er en god ide. Det er det moderne forsamlingshus. I landsbyen kan det vippe ved 10 børn. Hvad kan man skabe for at sikre, at der stadig er noget, hvis skolen lukker?

I hallen kan der være badminton, lektiecafe, foredrag, kørselsordning.

Det er her man vil komme, selv om skolen ikke er der mere.

Vi ligger i direkte konkurrence med Vesterbro.

Sats på det, der kan skabes her. Et sted for hele familien.

Man kan opdele landsbyerne i A, B og C landsbyer – Hvad skal der ligge, hvor?

Kirsten Weiland: Hvordan kan vi gøre landsbyerne mere robuste? Behøver de samme regler gælde alle? Harmonisering af åbningstider?

Man skal have en differentieret tilgang til tingene og udvikle tingene på deres præmisser.

Hvis man skal have landdistriktsudvikling kan man ikke fordele alt ligeligt. Hvis en landsby ikke vil have ændringer, så sker der ikke noget.

Hvis Skuldelev Skole skal leve, hvordan kan vi styrke lokalsamfundet?

Lokal udvikling er vigtig.

Hvad mulighed er der for erhvervsudvikling?

Hvordan kan vi støtte den lokale brug?

Brugerne vil til at støtte de lokalt producerede fødevarer. De skal kunne sælges direkte i brugsen.

Det vil betyde noget for eksempelvis æbleejerer.

Lav analyse

Tænk lokalt

Skab attraktivt miljø

Carsten Ørting Andersen: Norge har problemer. De lokale landbrug kan bruges til alt muligt, f.eks. oplevelsescentre. Norge har landbrug, der er akkrediteret til service. Landbrug der er lidt for små, har tilbud, som den lokale kommune kan trække på til børnehavebørn, demente og handicappede.

Det er et problem, hvordan man kommer rundt. Musikbørn fra Stenlille, vil gerne gå i musikskole i Sorø, men der er ingen bus. Børn fra Dianalund fik ikke set en forestilling for alle kommunens børn pga. manglende transportmuligheder.

En norsk kommune har lavet en ny ordning. De har sagt. Vi skal have god lokal transport. Den skal være tilgængelig hvornår som helst. Den kører hele tiden og den er gratis. Når der ikke var behov, holder den stille.

Kim Beckmann: Er det rigtigt, at EU's landdistriktsmidler ikke gælder her?

Carsten Ørting Andersen: Det er rigtigt. Men der er ny ordning undervejs.

Hanne Normann Hansen: Så må Landdistrikterne Fællesråd arbejde for, at den også kommer til at gælde her. Vi hedder hovedstad, men der er meget landligt her.

Frederikssund Landsbyråds formand Michael Tange sluttede temadagen med en opfordring til samarbejde omkring en landdistriktpolitik for Frederikssund Kommune.

Frederikssund Landsbyråd
v/sekretær Hanne Normann Hansen
Østergade 41
Skuldelev
4050 Skibby
email – hanne.normann.hansen@c.dk
hjemmeside – www.frederikssundlandsbyraad.dk